

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Finanční správa v ČR v organizačním a funkčním pojetí

Michal Liška
321168@mail.muni.cz

Zápatí prezentace

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

System finančního práva

Zápatí prezentace

Finanční právo

- **Obecná část**
- **Zvláštní část**
 - *Fiskální* - Rozpočtové právo, Berní právo, Právní regulace veřejných výdajů, Bilanční právo
 - *Nefiskální* - Měnové právo, devizové právo, Právo finančního trhu (veřejné bankovní a pojišťovnické právo), Puncovní právo
- **Finanční právo procesní**
- **Finanční právo správní (organizační)**
- **Finanční právo trestní**

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Pojem finanční správy a její systematizace...

Zápatí prezentace

Pojem finanční správy

- **Finanční správa** = *specifický úsek veřejné správy jehož posláním je péče o materiální základ poskytování veřejných statků a dozor (dohled) nad finančními činnostmi*

Finanční správa

- Prastaré pojítko mezi financemi a veřejnou správou, správním právem a finančním právem.
- Merkl: pomocná funkce - slouží realizaci ostatních činností státu, negoval její samostatnost (Merkl, A. Obecné právo správní. Díl II. Praha - Brno: Orbis 1932) - funkční pojetí
- X Pošvář: samostatný (specifický a výjimečný) díl veřejné správy - organizační pojetí (učebnice)
- Siblík: nástroj zajištění dostatku peněžních prostředků pro státní správu, ale také jako bankovní dohled, dohled nad spořitelny a pojišťovny, správu majetku státu ... (1947)

Průsečík

- Správněprávní orgány a finančněprávní předmět
- Správa daní a SŘ...
- Finanční činnost - alokace, distribuce a neutrální
- Správní činnost - dohled, dozor, autorizace
- Právo a jeho specializace a dělba nemá sledovat pouze cíl právního odvětví, ale práva jako takového => zastávání striktních/rigidních doktrín nevede k rozvoji (právo je živý systém - evolutivní výklad). Jiné vědy humánní (medicína, biologie)

Finanční správa *sensu largo*

- veškerá činnost, která metodami a formami VS působí na materiální základ veřejného sektoru včetně dopadů na soukromý sektor

Finanční správa *sensu stricto*

- činnost dekoncentrovaných orgánů, do jejichž působnosti patří realizace výkonné moci při nakládání s veřejnými peněžními prostředky
- jedná se de facto pouze o správu veřejných financí
- Tj. i správa daní - daň ve smyslu zkratky dle DŘ - daně, cla, poplatky, pokuty, atd..

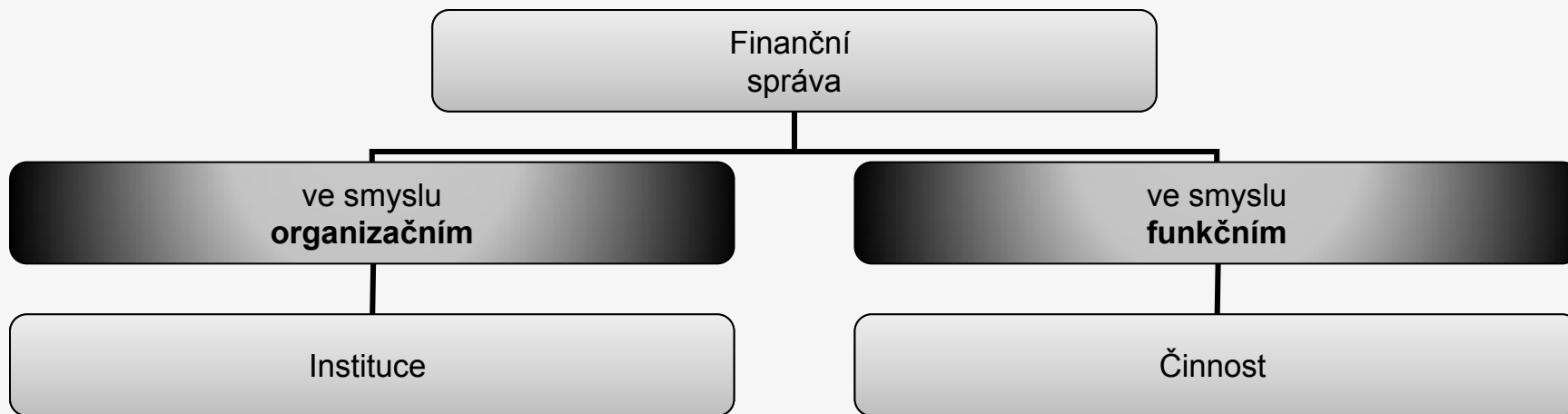

Finanční správa *sensu stricticimo*

- Od 1.1.2013 (zákon o finanční správě ČR)
- Finanční správa České republiky
- Nástupce územních finančních orgánů

Pojetí finanční správy

- Stejně je možné pojímat celou veřejnou správu i jednotlivé její díly (tj. i pro daňovou správu sensu largo)
- Finanční správa je specifickým a výjimečným dílem veřejné správy - v čem?

Organizační pojetí

- Systém správních úřadů a subjektů s postavením správního úřadu vykonávajícího veřejnou správu, při které se realizuje metodou administrativního působení na adresáty veřejné správy finanční právo hmotné

Funkční pojetí

- Soubor správních činností zajišťujících tvorbu materiálního základu poskytování veřejných statků (správa fiskální) a soubor správních činností zabezpečujících veřejnoprávní dohled (dozor) nad realizací finančních činností nefiskálního charakteru

Specifika a výjimečnost finanční správy

- Finanční správa je nástrojem realizace finančního práva za podmínky, že zákonodárce předpokládá pro uskutečnění finančního práva formy a metody vlastní veřejné správě.
- Finanční správa je výjimečná svým předmětem, svojí právní regulací a tím, že je všude!
-FINANCE.... Soubor společenských vztahů souvisejících se shromažďováním a vydáváním peněžních prostředků v procesu směny a rozdělování peněžních zásob (objekt - peníze)

Předmět finančního práva

Předmět finanční správy

- *Ne všechny společenské vztahy tvořící předmět finančního práva jsou přímo vystaveny působení veřejné správy. Ne všechny normy finančního práva jsou realizovány formami a metodami veřejné správy (nezasahuje do nich - dohled, dozor, vliv).*

Předmět finančního práva

- Společenské vztahy, které vznikají, realizují se a zanikají:
- V procesu tvorby, rozdělování a užití veřejných peněžních fondů,
- V souvislosti s fungováním peněžního systému,
- V rámci veřejnoprávních ingerencí do finančního trhu.
(segmenty klasického pojetí finančního práva)

- Tyto společenské vztahy jsou regulovány normami finančního práva s využitím metody založené na modifikované administrativně právní metodě regulace:

Formy, metody, cíle, instituty a instituce veřejné správy.

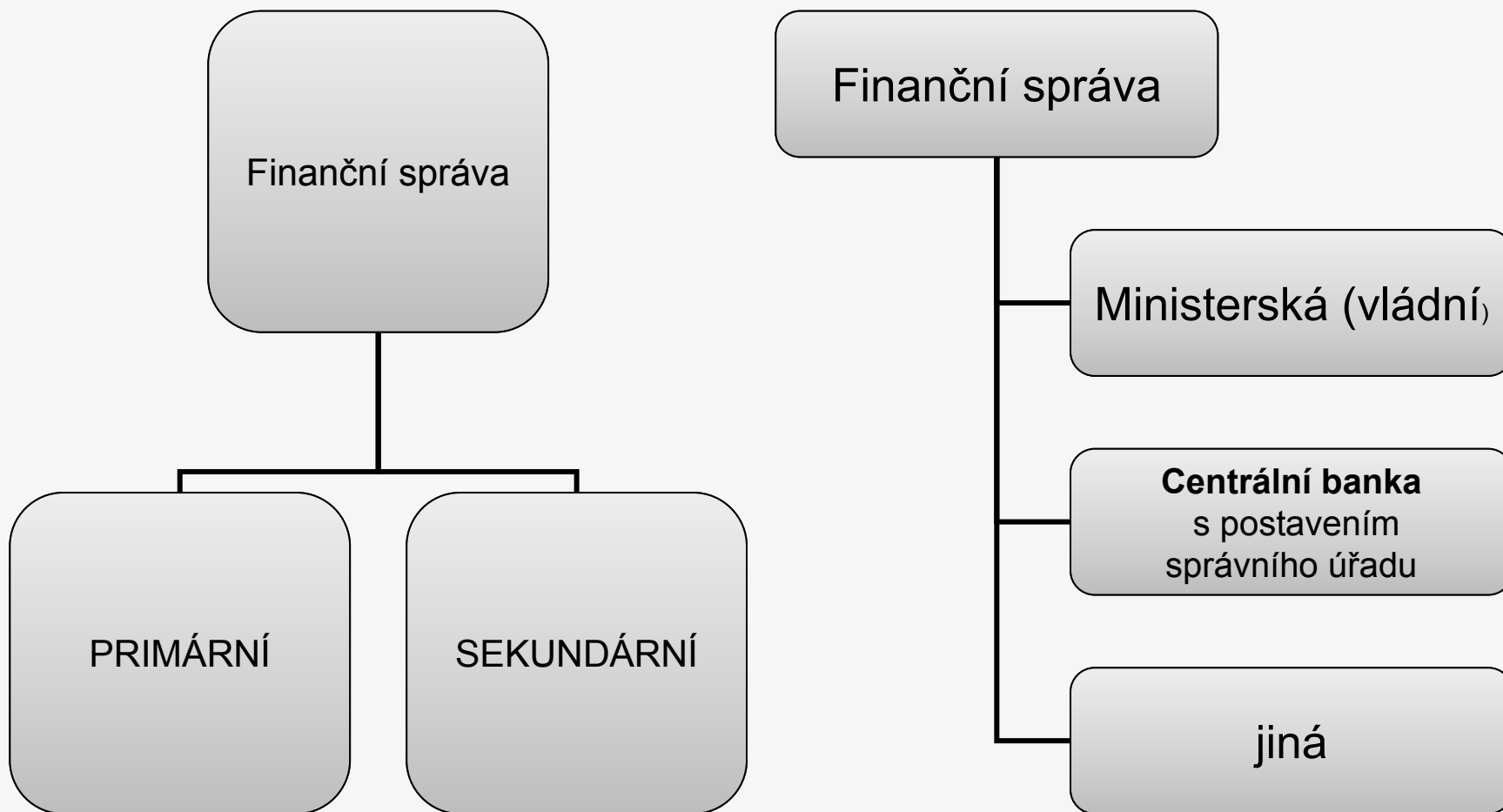

Šíře předmětu finanční správy

- Je dána šíří záběru finančního práva
- různorodost forem a metod správních ingerencí
- institucionální rozmanitost
- obtížná systematizace
- dekoncentrace vykonavatelů finanční správy.

Prostředí realizace finanční správy

Podřazení segmentů finanční správy

- Primární FS: speciální dekoncentráty - ÚFO, CSČR, ČNB
- Sekundární FS: svěřený výkon finanční správy v návaznosti na primární předmět správy, resp. Primární účel existence instituce, nerespektuje se dělba moci.
- Př.: výkon finanční správy soudy - správa veřejných financí, správa majetku ...

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

System organizace finanční správy

Zápatí prezentace

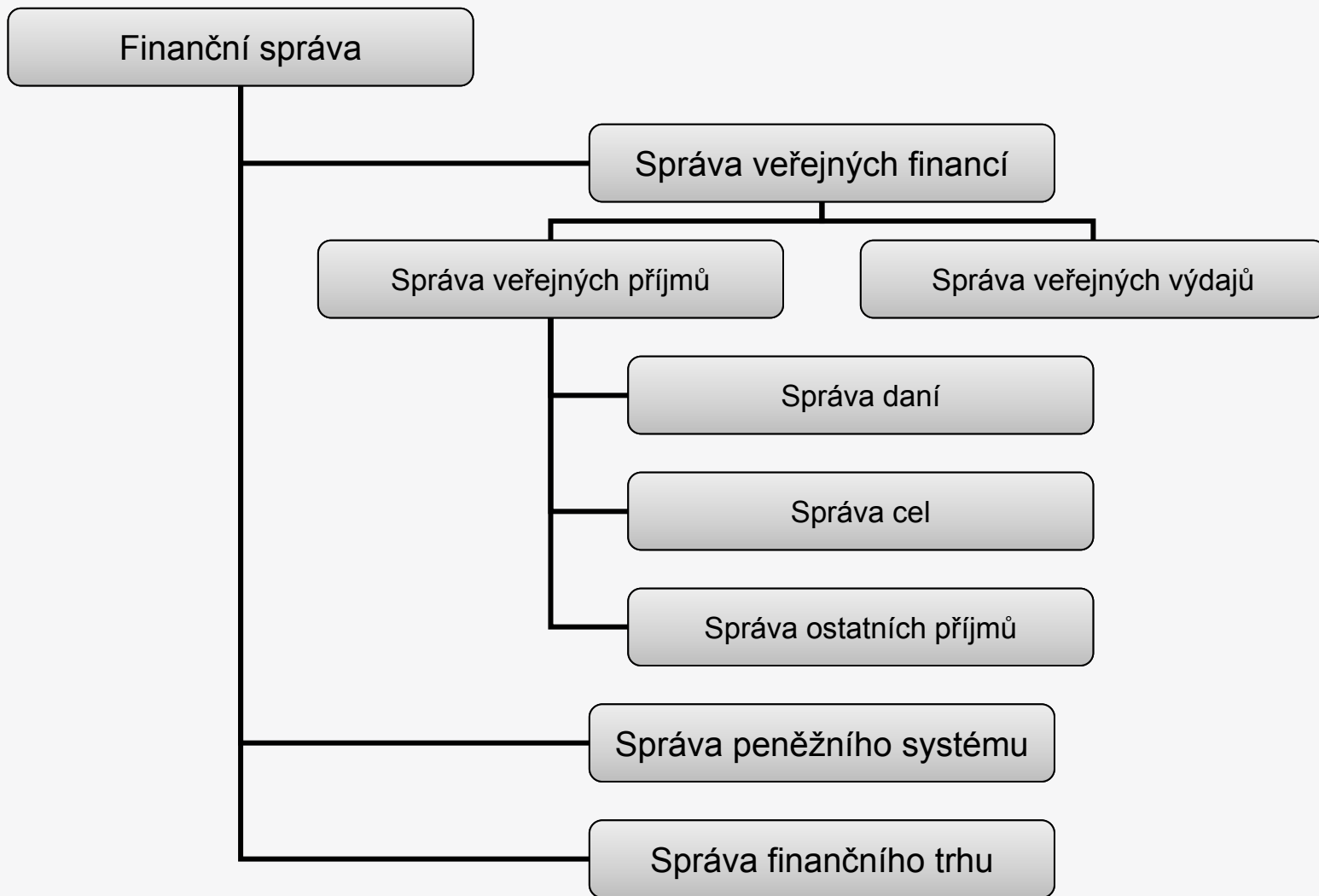

- věcné principy
- teritoriální principy
- koncentrace x dekoncentrace
- centralizace x decentralizace
- duální správa
- dělená správa
- organizační x funkční

Věcný princip organizace finanční správy

- Současná finanční správa v ČR není organizována na principu koncentrace a centralizace
- Rezortní správa financí
- Speciální finanční správa - institucionalizované veřejné peněžní fondy

Teritoriální principy

- Centrální finanční správa - MF, ČNB
- Administrativní členění státu - obec, okres, kraj (1960)
- Obvody podle systému územních samosprávných celků - obec (typ), VÚSC
- Vlastní obvody podle potřeb FS
- Kombinovaný systém teritoriální a funkční (pobočky ČNB)

Koncentrace x dekoncentrace

- Relativní
- Koncentrace v systému národních výborů
- Dekoncentrace - vytváření speciálních orgánů k výkonu finanční správy
- Tendence dílčí koncentrace - specializace - specializované a odvolací fin. ředitelství

Centralizace x decentralizace

Centralizovaná finanční správa - pobočky

- ČNB
- Fondy

Decentralizace - fiskální federalismus

- Správa státních financí
- Správa financí územních samospráv
- Správa financí profesních (zájmových) veřejných korporací

Duální správa

- Správa vykonávaná dvěma orgány finanční správy bez vzájemného vrchnostenského vztahu
- Určující kritérium působnosti/příslušnosti: charakter (statut) adresáta FS
- Příklady: **devizové orgány** - MF, ČNB
 ÚFO: obecné FÚ,
 Specializovaný FÚ

Dělená správa - funkční princip

- §§ 161-162 Daňového řádu
- Procesně dělená správa
- Institucionálně dělená správa

Potřeby finanční správy

- Jednotné zásady fungování finanční správy, zejména v případě správy veřejných financí
- Splnění požadavků dobré správy
- Efektivnost
- Hospodárnost
- Stabilita

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Právní úprava správy daní v organizačním pojetí

Zápatí prezentace

- Zákon č.2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Další podzákonné předpisy, např. vyhláška o územních pracovištích finančních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech, vyhláška o vzorech služebních průkazů...

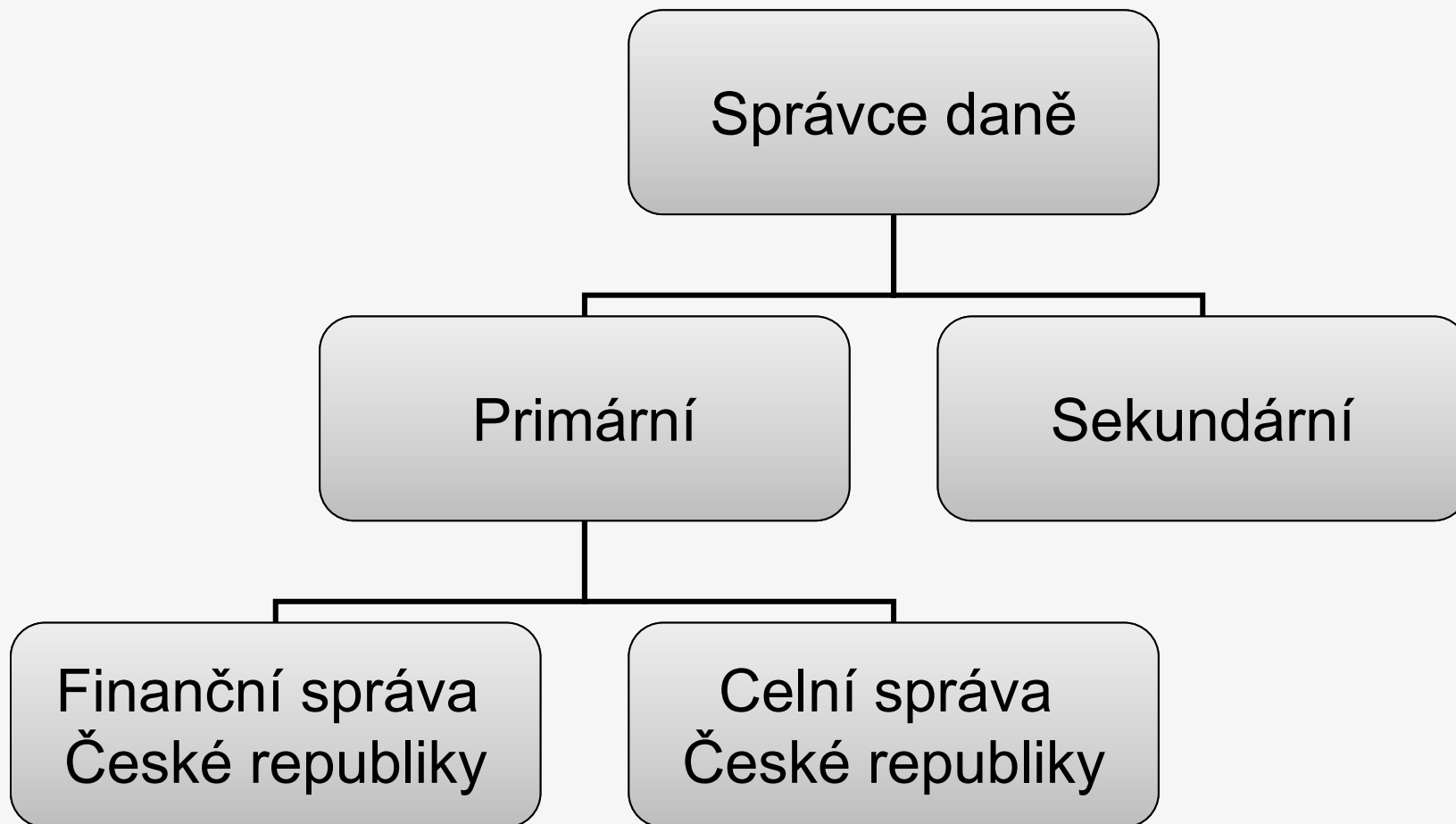
Pražská systematika finanční správy

1) Státní a místní finanční orgány

- Stát nebo ÚSC
- Státní: ústřední: MF, ČNB a NKÚ
 - místní: s celostátní působností (GFŘ, GŘC, SFÚ a OFŘ) a ostatní (FÚ a CÚ)

Vykonavatelé daňové správy

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Ministerstvo financí

Zápatí prezentace

Ministerstvo financí

- Ústřední orgán státní správy

- Okruh činností vymezen zákonem č.2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů (§4)
 - Úsek státních příjmů
 - Úsek finančního trhu
 - Ostatní úseky

Organizace Ministerstva financí ČR

Starý systém:

- Ministr financí
 - odbor 10 - Kabinet ministra
 - odbor 29 - Legislativní
 - odbor 30 - Personální
 - odbor 56 - Interní audit a inspekce
- sekce 02 - Finanční trh
- sekce 03 - Hospodaření s majetkem státu a informatiky
- sekce 04 - Finanční, auditní a provozní
- sekce 05 - Daně a cla - [viz dále](#)
- sekce 06 - Veřejné rozpočty
- sekce 07- Mezinárodní vztahy a finanční politika

MF ČR, 2015

- <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/organizacni-struktura>

Zákon...

- Ministerstvo financí je ústředním orgánem státní správy pro státní rozpočet republiky, státní závěrečný účet republiky, státní pokladnu České republiky, finanční trh, regulaci vydávání elektronických peněz a ochranu zájmů spotřebitelů na finančním trhu s výjimkou výkonu dohledu nad finančním trhem v rozsahu působnosti České národní banky, pro zavedení jednotné měny euro na území České republiky, pro platební styk, daně, pojistné na důchodové spoření, poplatky a clo, finanční hospodaření, finanční kontrolu, přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků, účetnictví, audit a daňové poradenství, věci devizové včetně pohledávek a závazků státu vůči zahraničí, ochranu zahraničních investic, pro tomboly, loterie a jiné podobné hry, hospodaření s majetkem státu, privatizaci majetku státu, příspěvek ke stavebnímu spoření a státní příspěvek na penzijní připojištění, ceny a pro činnost zaměřenou proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a vnitrostátní koordinaci při uplatňování mezinárodních sankcí za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu, posuzuje dovoz subvencovaných výrobků a přijímá opatření na ochranu proti dovozu těchto výrobků.

Rozpočtové a daňové právo

- Ústřední orgán státní správy pro SR a SZÚ
- Iniciativa, řízení přípravy, průběžně hodnotí
- Finanční kontrola - řídí a koordinuje
- Daně (berně) - přenesení výkonu správy

Měnové a devizové právo

- Měnové právo - ústřední orgán pro zavedení jednotné měny EURO, pro platební styk a vydávání elektronických peněz (zbytek ČNB)
- Devizové právo - ochrana zahraničních investic a závazky & pohledávky státu
- Finanční trh - zbytková činnost (analytické činnosti a legislativa)

Ostatní oblasti

- Stavební spoření, penzijní připojištění
- Hospodaření se státním majetkem
- Privatizace národního majetku
- Kontrola cen
- Loterie, tomboly a jiné podobné hry (obecní a krajské úřady)
- Boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
- Přezkoumávání hospodaření ÚSC, dobrovolných svazků obcí a Regionálních rad soudržnosti
- Účetnictví, audit a daňové poradenství

- Jaké úřady pod něj spadají:
http://urady.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/druhy_uradu
- Povodně - plavební úřad (účetnictví - je centrální pro věci účetnictví,)
- tvůrce se snažil vypsát všechny nedbal na hierarchii a dělení na ústřední a územní
- <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/regulace>
- <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/primo-rizene-organizace>

- <http://www.statnisprava.cz/>
- <http://www.ministerstvofinanci.cz/>
- <http://www.mfcr.cz/>

- Data: <http://data.mfcr.cz/>
-

Česká národní banka (ČNB)

- (1) Hlavním cílem činnosti České národní banky je péče o cenovou stabilitu. Česká národní banka dále pečuje o finanční stabilitu a o bezpečné fungování finančního systému v České republice. Pokud tím není dotčen její hlavní cíl, Česká národní banka podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu a obecné hospodářské politiky v Evropské unii se záměrem přispět k dosažení cílů Evropské unie. Česká národní banka jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství.

- **Česká národní banka plní tyto úkoly:**
- a) určuje měnovou politiku,
- b) vydává bankovky a mince,
- c) řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank, zahraničních bank vykonávajících bankovní činnosti na území České republiky prostřednictvím své pobočky (dále jen „pobočka zahraniční banky“) a spořitelních a úvěrních družstev, pečuje o jejich plynulost a hospodárnost a podílí se na zajištění bezpečnosti, spolehlivosti a efektivnosti platebních a vypořádacích systémů a na jejich rozvoji,
- d) vykonává dohled nad osobami působícími na finančním trhu (§ 44 odst. 1),
- e) rozpoznává, sleduje a posuzuje rizika ohrožení stability finančního systému a v zájmu předcházení vzniku nebo snižování těchto rizik přispívá prostřednictvím svých pravomocí k odolnosti finančního systému a udržení finanční stability a vytváří tak makrobezpečnostní politiku; v případě potřeby spolupracuje na tvorbě makrobezpečnostní politiky s orgány státu, jejichž působnosti se tato politika týká,
- f) provádí další činnosti podle tohoto zákona a podle jiných právních předpisů.

- Vedení účtu bank a přijímání jejich vkladů, vede účty SR (0710)
- Stanoví úrokové sazby
- Dává do prodeje státní dluhopisy, evidence části CP (ČR a ČNB CP)
- Dohled nad finančním trhem: bankovníctví (dohled a licence, zákon o bankách), družstevnictví, spořitelnictví, pojišťovnictví (povolení a dohled, zákon o pojišťovnictví, zákon o PojZprost. A SamLikvPoJUdál.) a kapitálový trh (licence, dohled).

Organizace

- Na územních pracovištích ústředí jsou dislokované vybrané útvary sekce peněžní a platebního styku, sekce licenčních a sankčních řízení, které na území České republiky zajišťují vybrané činnosti zejména provozního charakteru a plní **společně s ústředím a pobočkami (4)** úlohu kontaktních míst ČNB pro orgány státní správy a územní samosprávy, právnické osoby a fyzické osoby. Na územních pracovištích ústředí jsou dále dislokované vybrané útvary samostatného odboru dohledu nad drobnými distributory finančních produktů, které na území České republiky zajišťují vybrané činnosti dohledu nad finančním trhem ve vymezené působnosti.
- Praha - ústředí, pobočka
- Brno - pobočka, územní pracoviště ústředí
- Hradec Králové - pobočka, územní pracoviště ústředí
- Ostrava - pobočka, územní pracoviště ústředí
- České Budějovice - územní pracoviště ústředí
- Plzeň - územní pracoviště ústředí
- Ústí nad Labem - územní pracoviště ústředí

Bankovní rada

- guvernér ČNB: Miroslav Singer
 - viceguvernér ČNB: Mojmír Hampl
 - viceguvernér ČNB: Vladimír Tomšík
 - člen bankovní rady ČNB: Kamil Janáček
 - člen bankovní rady ČNB: Lubomír Lízal
 - člen bankovní rady ČNB: Jiří Rusnok
 - člen bankovní rady ČNB: Pavel Řežábek
-
- Pl. ÚS 14/01 - bez kontrასignace

Poradní orgány:

Rozkladová komise: Rozkladová komise je poradní orgán bankovní rady pro přípravu návrhů rozhodnutí bankovní rady České národní banky vydávaných ve správním řízení

Výbor pro finanční trh - zrušen 17. 8. 2013. Staral se o koncepční rozvoj dohledu nad finančním trhem.

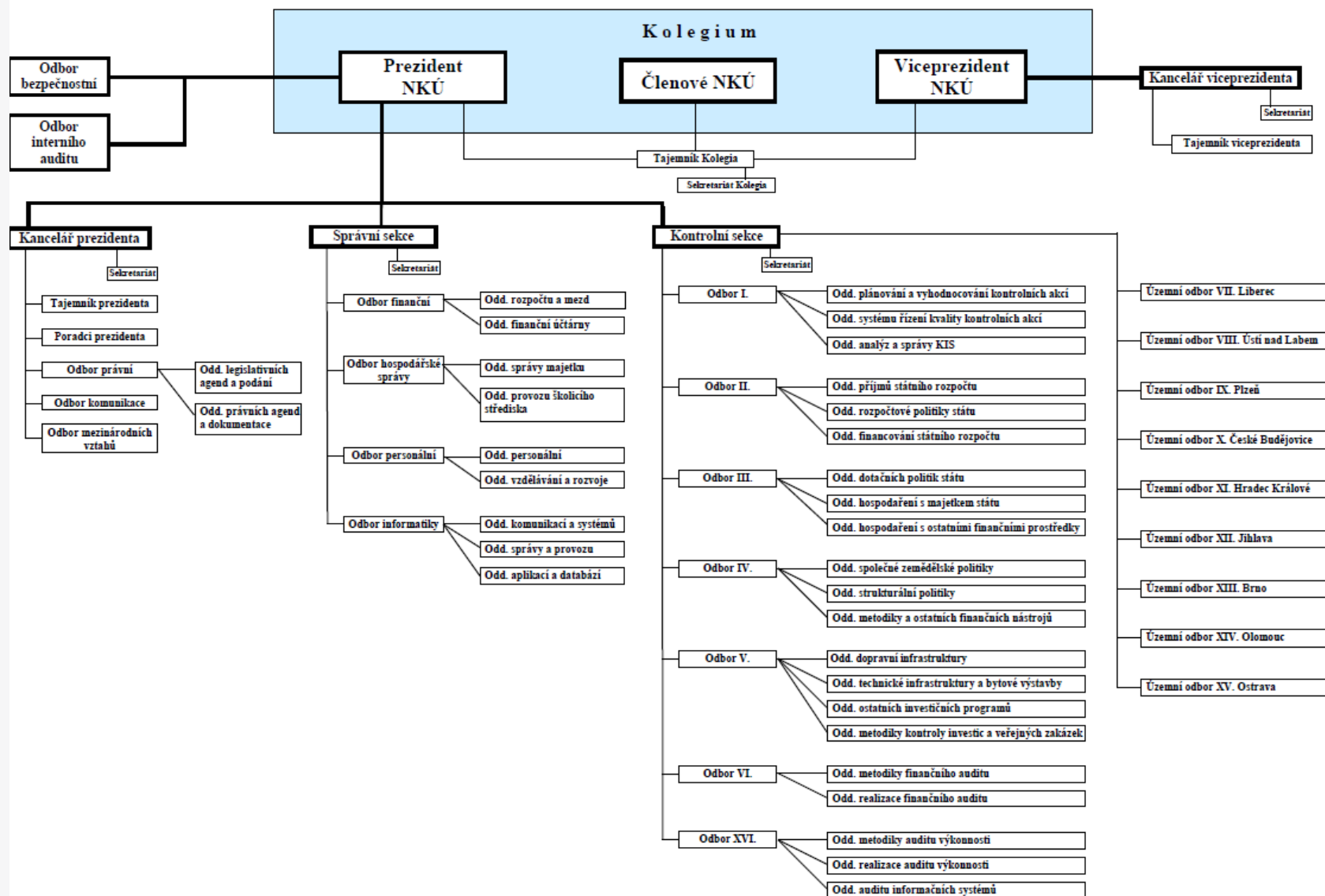

Nejvyšší kontrolní úřad

- Čl. 97 Ústavy ČR
- Zákon č. 166/1993 Sb. o NKÚ
- Kolegiální (Kolegium NKÚ 15 členů, prezident a viceprezident) anglosaský (x latinský) model rozhodování (nemůže přímo zasahovat - až dle jeho info primární orgány) - kontrolní závěry (po námitkách a stížnostech)

Organizační schéma NKÚ

- NKÚ vykonává kontrolu
- a) hospodaření se státním majetkem a finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob s výjimkou prostředků vybíraných obcemi nebo kraji v jejich samostatné působnosti,
- b) státního závěrečného účtu,
- c) plnění státního rozpočtu,
- d) hospodaření s prostředky, poskytnutými České republice ze zahraničí, a s prostředky, za něž převzal stát záruky,
- e) vydávání a umořování státních cenných papírů a
- f) zadávání státních zakázek.

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Daňová správa (finanční správa *dle zákona o finanční správě*)

Zápatí prezentace

Základní pilíře nové právní úpravy

- *Nahrazení současného zákona o ÚFO novým zákonem reflektujícím aktuální legislativní standardy, včetně eliminace možných rizik vyplývajících z legislativního procesu komplexní novely zákona o ÚFO provedené zákonem č. 199/2010 Sb.*
- *Vytvoření Finanční správy České republiky jako jednotné centrálně řízené soustavy orgánů podřízené MF v čele s ředitelstvím s celostátní působností - tato soustava nahradí současnou soustavu ÚFO.*
- *Zachování GFŘ a jeho 14 územních pracovišť umístěných v sídlech finančních úřadů (viz dále).*

- *Zachování koncepce jediné účetní jednotky pro celou integrovanou soustavu daňové správy (GFŘ).*
- *Reorganizace orgánů daňové správy na regionální a lokální úrovni v podobě transformace současných 8 FŘ a 199 FÚ na Odvolací finanční ředitelství a 14 finančních úřadů (FÚ) se sídly totožnými se sídly současných samosprávných krajů a na jejich 199 územních pracovišt'. Tímto krokem došlo k vytvoření třístupňové soustavy orgánů pro výkon správy daní.*
- *Zavedení principu výkonu práva daňového subjektu nahlížet do spisu tam, kde je spis umístěn.*
- *Vytvoření Specializovaného finančního úřadu pro velké a specifické daňové subjekty na obdobném principu jako aktuálně upravený, avšak dosud nerealizovaný SFÚ*

- *Ponechání souhrnné věcné působnosti současných ÚFO beze změny též v rámci Finanční správy ČR, úzká návaznost na ta řešení současného zákona o ÚFO, která se osvědčila a odpovídají současným legislativním požadavkům.*
- *Účinnost dnem 1. ledna 2013.*
- *Institucionální kompatibilita s Projektem JIM, kdy navržená soustava Finanční správy ČR bude schopna k 1. lednu 2014 převzít správu pojistného na veřejnoprávní pojištění (tento případný krok bude řešen pozdějšími samostatnými legislativními materiály).*

Finanční orgány do 31.12.2012

Ústřední orgán

- Ministerstvo financí

Územní finanční orgány (ÚFO)

- Generální finanční ředitelství (1, Praha)
- Finanční ředitelství (8)
- Finanční úřady (199) a SFÚ

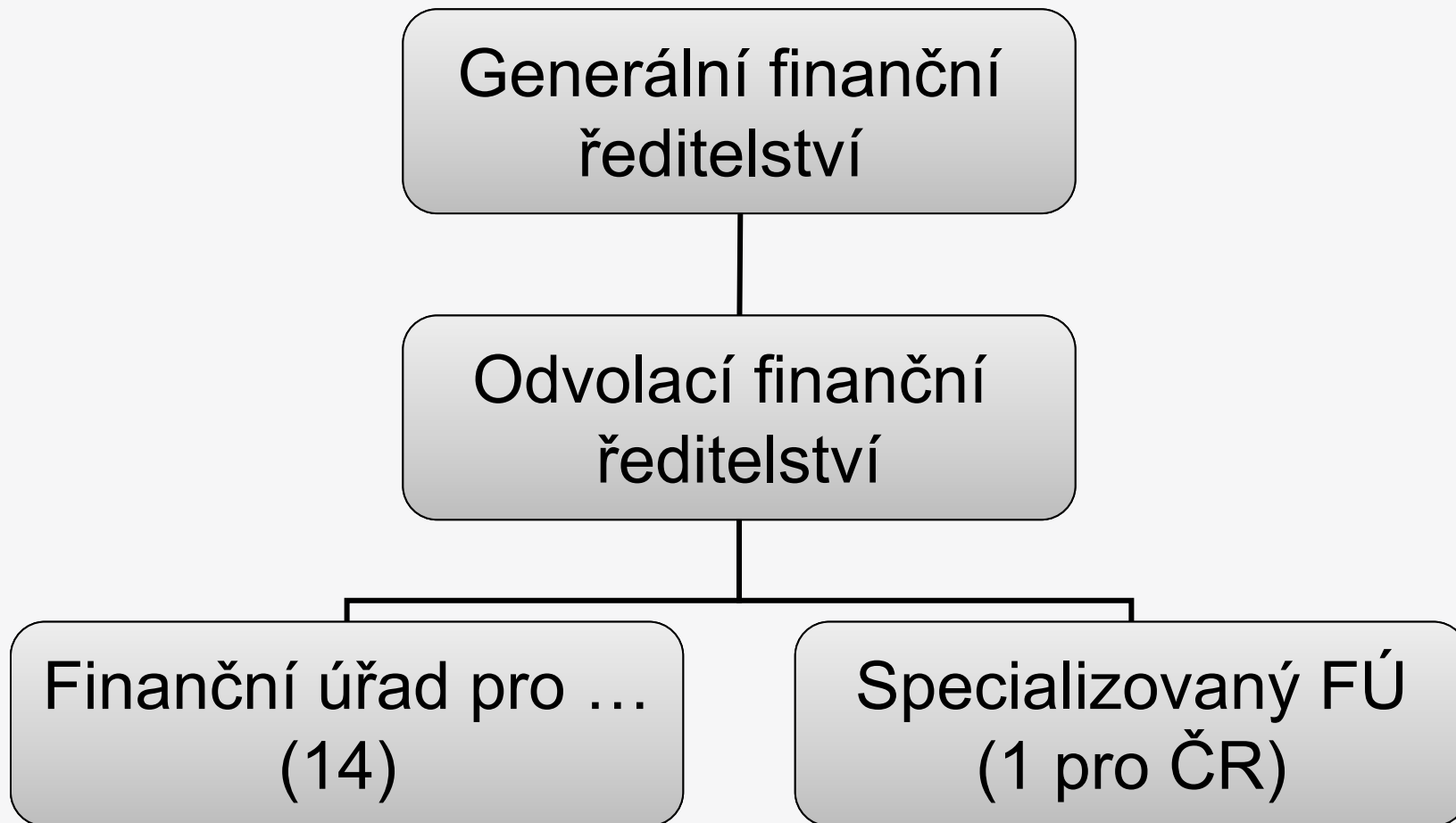

Finanční správa ČR od 1.1.2013

- Zákon č. 456/2011 Sb. (ZFS)
- Charakteristika:
- FSČR nahrazuje ÚFO
- FSČR = soustava správních orgánů pro výkon správy daní

Soustava

Organizace GFŘ

- Oddělení bezpečnosti
- Odbor interního auditu a vnitřní kontroly
- Sekce metodiky a výkonu daní
- Sekce informatiky
- Sekce ekonomiky
- Sekce personální
- Sekce řízení úřadu
- Sekce řízení rizik při správě daní

Působnost

GFŘ se podílí na přípravě návrhů právních předpisů v oboru své působnosti,

- vykonává působnost správního orgánu nejbližší nadřízeného Odvolacímu finančnímu ředitelství,
- provádí řízení o správních deliktech,
- vede centrální evidence a registry nezbytné pro výkon působnosti orgánů finanční správy,
- podílí se na přípravě návrhů právních předpisů,
- podílí se na zabezpečování analytických a koncepčních úkolů,
- podílí se na zajišťování úkolů souvisejících se sjednáváním mezinárodních smluv, s rozvojem mezistátních styků a mezinárodní spolupráce, jakož i úkolů, které vyplývají pro Českou republiku z mezinárodních smluv a z členství v mezinárodních organizacích,
- z pověření ministerstva vykonává působnost ústředního kontaktního orgánu pro vzájemnou mezinárodní administrativní spolupráci se státními orgány jiných států a mezinárodními organizacemi,
- z pověření ministerstva vykonává působnost kontaktního orgánu při vymáhání některých finančních pohledávek a provádí mezinárodní pomoc při správě daní,
- z pověření ministerstva přezkoumává hospodaření krajů, hlavního města Prahy a regionálních rad regionů soudržnosti a vykonává dozor nad přezkoumáváním hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí hlavního města Prahy.

Grafy

- <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/financni-sprava-cr/organizacni-rad-fs-cr>

GFŘ - rozpočtové a bilanční postavení

- Bilanční subjektivita - GFŘ je účetní jednotkou
 - Rozpočtová forma - organizační složka státu
 - Kapitola: MF
-
- sídlo Praha 1, Lazarská 7
 - IČ 72080043

GFŘ - působnost

- Správní delikty
- Centrální evidence a registry nezbytné pro FSČR
- Podíl na přípravě návrhů NP(S)A
- Analytické a koncepční úkoly
- Mezinárodní agenda

GFŘ - působnost z pověření MF

Působnost ústředního kontaktního orgánu:

- pro mezinárodní administrativní spolupráci
- Při vymáhání některých finančních pohledávek
- Mezinárodní pomoc při správě daní

GFŘ - audit a dozor

Z pověření MF - přezkoumání hospodaření

- krajů
- Hl.m.Praha
- Regionální rada regionů soudržnosti
- **Dozor nad přezkoumáváním hospodaření:**
- Obce
- Dobrovolné svazky obcí a DSMČ hl.m.Prahy

Odvolací finanční ředitelství - působnost

- Správní delikty
- Evidence a registry
- II. instance k FÚ

„Nově vzniklé Odvolací finanční ředitelství se sídlem v Brně bude jako čistě odvolací orgán vykonávat svou působnost pro celé území České republiky. Vznikem jediného odvolacího orgánu je plně završena snaha o jednotnost v postupech odvolacího řízení.“ z tiskové zprávy MF ČR

- Kontakt: Masarykova 31, 60200 BRNO

Finanční úřady

- Obecné finanční úřady - 14
- Specializovaný finanční úřad

Obecná věcná působnost I

- Správa daní
- Správní delikty
- Převod výnosů daní
- Správa splátek MZ (1991-1995)
- Dozor nad loteriemi a jinými podobnými hrami
- Inkasní správa v rámci FSČR
- Registry a evidence
- Ad. ze zákona

+ Specializovaný finanční úřad

Pro celou ČR (existence od 1.1.2012)

Kontakt: Praha 7, Nábřeží kpt. Jaroše 1000/7

Pro „vybrané subjekty“:

- PO - podnikatel s obratem
vyšším než 2 mld. Kč
- Bankovní sektor
- Pojistný sektor
- Člen skupiny podle zákona o DPH

Negativní výčet působnosti SFÚ

- DzN
- Transferové daně

Územní pracoviště FÚ

- Zřizují se a ruší vyhláškou MF č. 48/2012 Sb.
- Stávající FÚ (dle ex-ÚFO) = územní pracoviště FÚ pro daný kraj

Bilanční, majetkové a pracovněprávní postavení ofs

- FÚ, SFÚ, OFŘ mají postavení organizačních jednotek GFŘ
- Nejsou: účetní jednotkou, nejsou správci majetku, nejsou zaměstnavatelem

- Oddělení sekretariátu ředitele
- Sekce řízení úřadu
 - Oddělení provozního zabezpečení
 - Odbor metodiky a výkonu daní (DPPPO, DPFO, Nepřímé - DPH, majetkové - nemovitosti, silniční, poplatky a loterie) a daň. procesu
 - Odbor kontroly zvláštních činností (odvody, obecně závazné právní předpisy - aplikace, audit)
 - Atd.

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Celní správa ČR

Zápatí prezentace

Charakteristika

- Zákon č.17/2012 Sb. (ZCS)
- CSČR nahrazuje CSČR podle 185/2004 Sb.- stejný název, ale jiná soustava
- CSČR =
 - a) soustava správních orgánů
 - b) ozbrojený bezpečnostní sbor

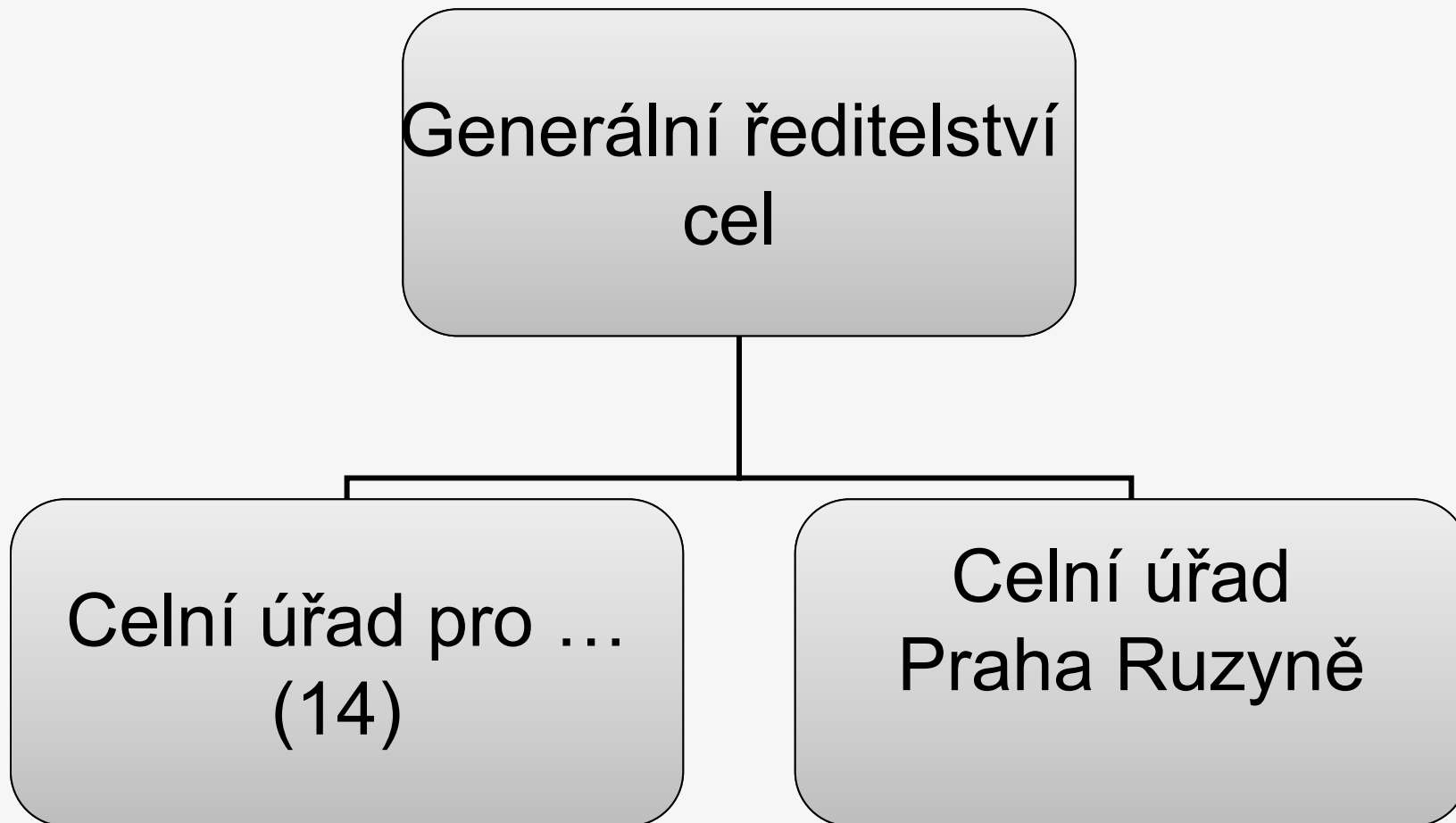
Organizace celní správy ČR do 31.12.2012

Soustava celních orgánů (2010)

1. GŘC (1)
 2. CŘ (8)
 3. CÚ (nyní 54, původně 91)
- + SON (Skupina operativního nasazení)

Soustava od 1.1.2013

GŘC

- Nejvyšší orgán Celní správy v ČR
- Přímo podřízeno MF ČR
- Lokace: Praha - Budějovická
- Generální ředitelství cel je účetní jednotkou, má vlastní IČ 71214011

GŘC - rozpočtové a bilanční postavení

- Bilanční subjektivita - GCŘ je účetní jednotkou
- Rozpočtová forma - organizační složka státu
- Kapitola: MF

GŘC - působnost I

- II. Instance k CÚ
- Převod cel podle Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22.5.2000, kterým se provádí rozhodnutí 94/728/ES Euroatom o systému vlastních zdrojů Společenství
- Rozhoduje ve věcech působnosti o charakteru významu případu cs/mezinár.

GŘC - působnost II

Podíl na:

- Příprava předpisů
- Zabezpečení analytických a koncepčních úkolů
- Sjednávání mezinár. smluv, rozvoj styků a spolupráce, plnění závazků

Celní úřady - působnost I

- Obecná působnost celního orgánu podle práva EU
- Správa cel
- Správa určených daní (spotřební)
- Pověřený celní orgán v případech ne cs nebo mezinár. významu

Celostátní věcná působnost vybraných CÚ

- CÚ OK: závazné informace o sazebním zařazení (celní editační povinnost)
- CÚ JmK: svobodná celní pásma, svobodný sklad, dotčený orgán územního a stavebního řízení v SCP, ručení, celní doklady podle MS
- CÚ JČK: osvědčení podle práva EU, povolení k nezjišťování CD v tranzitu
- CÚ Pha: gen.CÚ

Bilanční, majetkové a pracovněprávní postavení CÚ

- CÚ mají postavení organizačních jednotek GŘC
- Nejsou: účetní jednotkou, nejsou správci majetku, nejsou zaměstnavatelem

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

ad celní správa
ve funkčním pojetí:
problematika dělené správy

- CÚ a dělená správa - § 8 odst. 2 písm. a (dříve 5 odst. 4 písm. m) starého zákona o CS ČR):
 - **Celní úřad** je
obecným správcem daně podle správního řádu a vykonává správu placení peněžitých plnění v rámci dělené správy, která jsou příjmem státního rozpočtu, státních fondů nebo rozpočtů územních samosprávných celků

Dělená správa z pohledu DŘ

§ 2/3 Daní se pro účely tohoto zákona rozumí

...

c) peněžité plnění v rámci dělené správy.

Co je to dělená správa?

Dělená správa - §§ 161-162 DŘ

K dělené správě dochází, je-li rozhodnutím orgánu veřejné moci, který není správcem daně, vydaným při výkonu veřejné moci uložena platební povinnost k peněžitému plnění určenému do veřejného rozpočtu a postupuje-li se při jeho placení podle tohoto zákona nebo podle jeho jednotlivých ustanovení.

- To platí i tehdy, pokud vznikla platební povinnost k peněžitému plnění určenému do veřejného rozpočtu přímo ze zákona bez vydání rozhodnutí.
- Orgán veřejné moci věcně příslušný ke správě placení peněžitého plnění je v tomto rozsahu správcem daně. Osoba povinná k placení tohoto peněžitého plnění má stejná práva a povinnosti jako daňový subjekt při placení daní.

K dělené správě rovněž dochází, jestliže zákon stanoví, že ke správě placení peněžitého plnění je příslušný jiný správní orgán než orgán veřejné moci, který platební povinnost k peněžitému plnění uložil.

Sekundární místní orgány finanční správy

- ÚSC a VÚSC (finanční výbory a kontrolní výbory) - samostatná působnost
- Obecní/Krajské úřady (městský, magistrát, městské části) - rady - přenesená působnost
- Daň jako berně
- Daň
- Clo
- Poplatky (místní, správní, soudní a ostatní - dálniční a „ekologické“)
- Příjmy veřejného fondu - ČSSZ, ZPoj.
- Co není? WC, VŠ?

Finanční arbitr

- Zákon č. 229/2002 Sb. o finančním arbitrovi
- Rychlé, hospodárné, levné, alternativa k soudu obecnému či rozhodčímu
- 5 let, Vláda na návrh MF

- Vyloučení pravomoci
- A) nedostatek příslušnosti
- B) litispendence (zahájeno)
- C) rei iudicatae (rozhodnuto)

Finanční arbitr - finančněprávní orgán soudní

- a) poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb - například spor zákazníka s bankou o správnost záúčtované platby nebo spor zákazníka s bankou při zneužití platební karty neoprávněnou osobou,
- b) vydavatelem elektronických peněz a držitelem elektronických peněz při vydávání a zpětné výměně elektronických peněz - například spor držitele předplacené karty jízdného s některými provozovateli veřejné dopravy,
- c) věřitelem nebo zprostředkovatelem a spotřebitelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru - například spor zákazníka s věřitelem o odstoupení od úvěrové smlouvy nebo spor o výši poplatku za předčasné splacení úvěru,
- d) osobou obhospodařující nebo provádějící administraci fondu kolektivního investování nebo nabízející investice do fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu a spotřebitelem při obhospodařování nebo provádění administrace fondu kolektivního investování nebo nabízení investic do fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu, například spor zákazníka s investiční společností o správnost účtovaných poplatků,
- e) pojišťovnou nebo pojišťovacím zprostředkovatelem a zájemcem o pojištění, pojistníkem, pojištěným, oprávněnou osobou nebo obmyšleným při nabízení, poskytování nebo zprostředkování životního pojištění,
- f) provozovatelem směnárenské činnosti a zájemcem o provedení směnárenského obchodu nebo osobou, se kterou byl směnárenský obchod proveden.

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Správa daní

Zápatí prezentace

Správa daní ve funkčním pojetí

- Daňový řád (zákon č. 280/2009 Sb.)
- Subsidiární povaha DŘ
- Speciální úprava - „daňové“ zákony
 - Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
 - Zákon č. 235/2004 Sb., o DPH
 - Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
 - Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí
 - Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
 - Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí
 - Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů
- + další zákony upravující daně ve smyslu legislativní zkratky daň a obsahující procesněprávní úpravu

Zásadní změna v českém daňovém procesu

- Nový zákon upravující správu daní
- Zákon č. 280/2009 Sb., Daňový řád
- Účinnost - 1. ledna 2011
- Nahradil dříve platný zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

Základní cíle a přínosy Daňového řádu

- vytvoření systematicky uspořádaného a přehledného textu, který umožní snadnou a přehlednou orientaci - krátké paragrafy v souladu s legislativními pravidly vlády
- vymezení a upřesnění použitých pojmů a jejich vazeb v jednotlivých institutech,
- rozšíření základních interpretačních zásad uplatňujících se při správě daní v souladu s ústavním pořádkem, judikaturou a s reflexí obecných zásad činnosti správních orgánů obsažených ve správním řádu, při současném zachování zásad typických pro berní právo,
- zkvalitnění výkonu daňové administrativy a podpora klientského přístupu při jednání s daňovými subjekty,

Základní cíle a přínosy Daňového řádu

- širší míra zapojení výpočetní techniky v návaznosti na projekt jednotné elektronické komunikace (e-government),
- nová úprava doručování korespondující s obdobnými instrumenty v jiných procesních řádech tak, aby postavení adresáta bylo totožné a zamezilo se možným obstrukcím a vyhýbání se doručení,
- změnu v systému opravných a dozorčích prostředků, kde se rozšířil specificky daňový postup umožňující podání dodatečných daňových tvrzení na nižší daň na úkor obnovy řízení,
- jednoznačné nastavení lhůty pro stanovení daně, která ohraničuje prostor, do kdy lze zvyšovat i snižovat daňovou povinnost,

Základní cíle a přínosy Daňového řádu

- zavedení jednoznačných pravidel pro možnost opakování daňové kontroly;
- zavedení transparentních pravidel pro vedení spisu a nahlížení do něj, které přispěje ke zkvalitnění kontaktů mezi správci daně a veřejností a usnadní orientaci daňového subjektu ve spisovém materiálu.

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

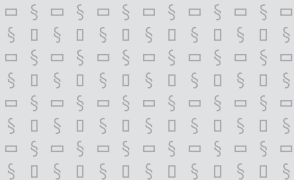
Konstrukce Daňového řádu

Zápatí prezentace

Konstrukce DŘ

- 266 paragrafů (38 861 slov)
- šest částí
 1. ÚVODNÍ USTANOVENÍ §§ 1-9
 2. OBECNÁ ČÁST O SPRÁVĚ DANÍ §§ 10-124
 3. ZVLÁŠTNÍ ČÁST O SPRÁVĚ DANÍ §§ 125-245
 4. NÁSLEDKY PORUŠENÍ POVINNOSTÍ PŘI SPRÁVĚ DANÍ §§ 246-254
 5. USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, ZMOCŇOVACÍ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ §§ 255-265
 6. ÚČINNOST § 266
- Obsahuje jak procesní normy, tak i normy hmotněprávní

Subsidiární použití předpisů o obecném správním řízení

- § 262 DŘ - „při správě daní se správní řád nepoužije“
- § 177 SŘ - „Základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až 8 se použijí při výkonu veřejné správy i v případech, kdy zvláštní zákon stanoví, že se správní řád nepoužije, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje. “

■ **Zásadně nelze !**

Definice správy daní

- Jeden z dílů veřejné správy
- Obecně se tím rozumí správa veřejných záležitostí realizovaná jako projev výkonné moci ve státě
- Správa daní je účelový správní proces (*postup*) k zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady
- Pojem širší než daňové řízení
- Veškerá činnost (funkční pojetí) správce daně při péči o příslušnou daň, jež se děje v rámci právem regulovaných i neregulovaných procesních postupů
- Zvláštní díl veřejné správy - od ostatních částí VS ji odlišuje její předmět = daň

Vztah řízení a správy

- Správa daní
- Postupy
- Řízení
- Daňové řízení

- Daňový proces

Definice správy daní

- Správa daní je účelový správní proces (*postup*) k zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady
- §1 odst. 2 DŘ

- Cíl: zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady !!!

Definice daňového procesu

- Širší pojem než správa daní
- Překračuje rámec DŘ
- Zahrnuje postupy účastníků všech daňových vztahů (např. postupy v rámci vztahu poplatník X plátce v rámci jedné daně a nikoli jen vztahu poplatníka a správce daně)

Definice postupu

- Zákon přímo neobsahuje
- Můžeme dovodit - postup je obecné označení pro veškeré úkony a soubory úkonů (tvořící postupy a řízení) které jsou činěny v rámci správy daní, a to primárně správcem daně (za součinnosti osob zúčastněných na řízení, které k tomu zavazuje zákon nebo správce)

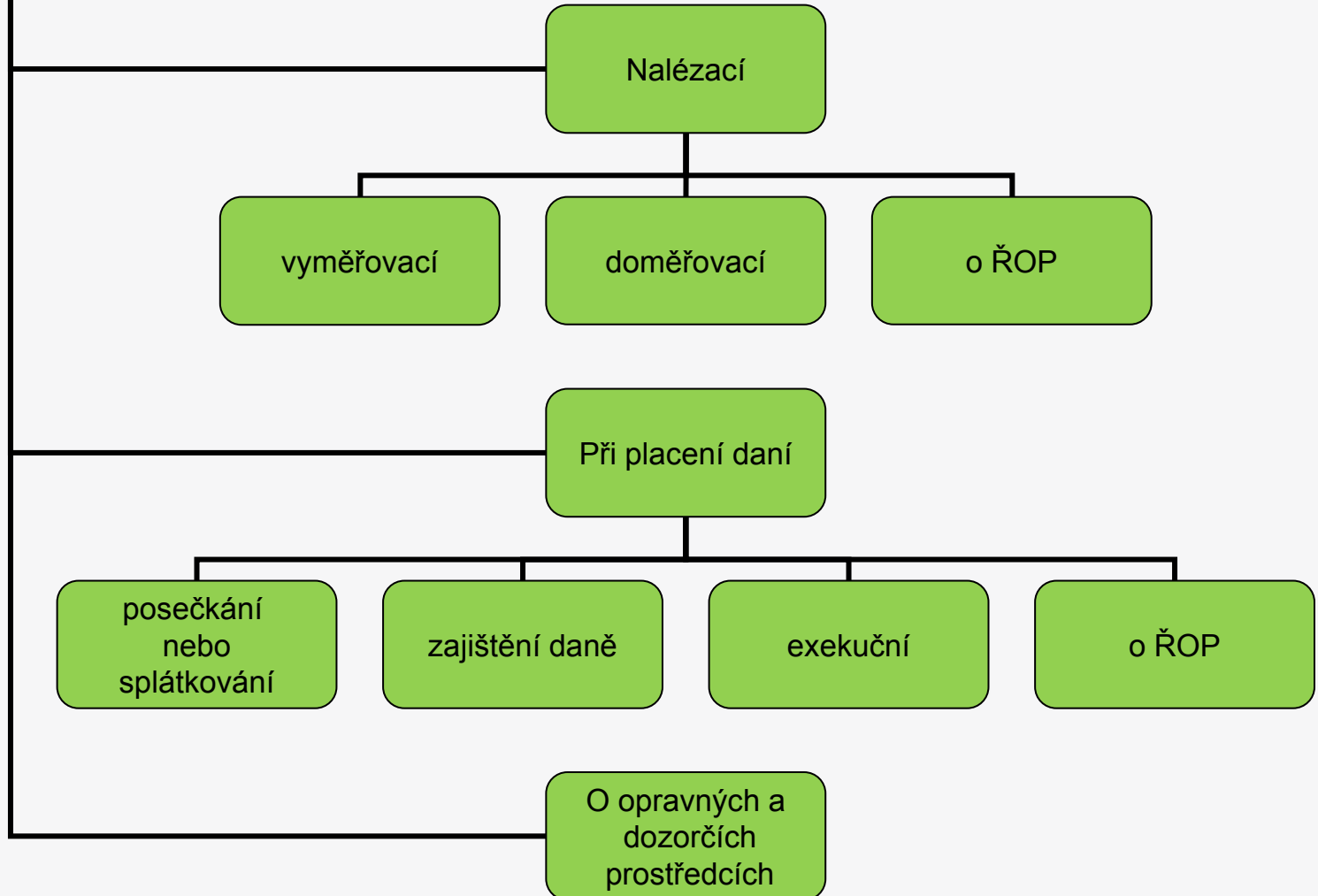

Daňové řízení podle DŘ

- Nově koncipován jako do jisté míry kontinuální proces
- Zahájen vznikem daňové povinnosti
- Skončení řízení: splnění nebo zánik daňové povinnosti
- (úhrada, uplynutí lhůty pro stanovení daně)

- Účel: správné zjištění a stanovení daně a zabezpečení její úhrady
- Posouzení daně: k zdaňovacímu období, k jednotlivým skutečnostem
- Dílčí daňová řízení →

Dílčí daňová řízení

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Předmět správy daní

Zápatí prezentace

Předmět správy daní - §2 DŘ

■ „Daň“

- - příjem veřejného rozpočtu
- - snížení příjmu veřejného rozpočtu, *vrátka*

■ ***Daň je peněžité plnění:***

a) *Daň, clo, poplatek*

b) *Použití DŘ (pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle DŘ)*

c) *V rámci dělené správy*

d) *Daňový odpočet, daňová ztráta, příslušenství daně*

Příslušenstvím daně se rozumějí úroky, penále, pokuty a náklady řízení. První tři vyjmenované sledují osud daně.

Daň

- **Sensu stricto**
- **Sensu largo** - Ve smyslu legislativní zkratky daň (brněnská škola - berně)
- **Daň superlargo** - soc. pojištění, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, zdravotní pojištění?? - OECD (Složená daňová kvóta)

Doktrinální definice - *daň jako povinnou, zákonem předem stanovenou částku, kterou se více méně pravidelně odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomického subjektu ve prospěch veřejného peněžního fondu.*

- NULLUM TRIBUTUM SINE LEGE
- Čl. 11 odst. 5 Listiny,

Veřejný rozpočet

- Státní rozpočet, státní finanční aktiva nebo rezervní fond organizační složky státu
- Rozpočet ÚSC
- Rozpočet SF nebo NF
- Rozpočet Evropské unie
- Rozpočet, o kterém to stanoví zákon

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Děkuji za pozornost